

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 10. 2025, sp. zn. 5 Tz 29/2025, ECLI:CZ:NS:2025:5.TZ.29.2025.1

Číslo: 39/2026

Právní věta:

Dohoda o vině a trestu je nesprávná z hlediska druhu navrženého trestu ve smyslu § 314r odst. 2 tr. ř. i tehdy, jestliže je sjednán trest propadnutí náhradní hodnoty podle § 71 odst. 1 tr. zákoníku týkající se věci ve společném jmění manželů (rozhodnutí publikované pod č. [11/2016-II](#), Sb. rozh. tr.). Soud v takovém případě dohodu o vině a trestu neschválí a buď věc vrátí podle § 314r odst. 2 tr. ř. do přípravného řízení, nebo podle § 314r odst. 3 tr. ř. oznámí své výhrady státnímu zástupci a obviněnému, kteří mohou navrhnout nové znění dohody, a případně odročí veřejné zasedání.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 15.07.2025

Spisová značka: 5 Tz 29/2025

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dohoda o vině a trestu

Předpisy: § 314r odst. 2 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud z podnětu stížnosti pro porušení zákona podané ministryní spravedlnosti ve prospěch obviněného J. O. proti pravomocnému rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 2. 2024, sp. zn. 54 T 13/2023, podle § 268 odst. 2, § 269 odst. 2 a § 270 odst. 1 tr. ř. rozhodl, že pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 2. 2024, sp. zn. 54 T 13/2023, ve znění opravného usnesení ze dne 25. 6. 2024, sp. zn. 54 T 13/2023, byl porušen zákon v neprospěch obviněného J. O. v ustanoveních § 314r odst. 2, 4 tr. ř. a § 71 odst. 1 tr. zákoníku, rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 2. 2024, sp. zn. 54 T 13/2023, ohledně obviněného J. O. v celém rozsahu zrušil, stejně jako další rozhodnutí obsahově navazující na zrušenou část rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a Krajskému soudu v Ostravě přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 2. 2024, sp. zn. 54 T 13/2023, ve znění opravného usnesení ze dne 25. 6. 2024, sp. zn. 54 T 13/2023, bylo rozhodnuto o schválení dohody o vině a trestu uzavřené dne 15. 12. 2023 mezi státní zástupkyní Krajského státního zastupitelství v Ostravě a obviněným J. O., podle níž byl jmenovaný obviněný uznán vinným zločinem zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 odst. 1, 3 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „tr. zákoník“), a přečinem porušení práv k ochranné známce a jiným označením podle § 268 odst. 1 tr. zákoníku. Za tyto trestné činy byl obviněný odsouzen podle § 240 odst. 3, § 43 odst. 1 a § 58 odst. 3 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání tří let, podmíněně odloženému podle § 81 odst. 1, § 84 a § 85 odst. 1 tr. zákoníku na zkušební dobu pěti let za současného vyslovení dohledu nad obviněným. Podle § 67 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněnému uložen rovněž peněžitý trest ve výměře 250 denních sazeb po 2 000 Kč, tedy v celkové výši 500 000 Kč, a dále podle § 70 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku trest propadnutí věci, a to ve vztahu k předmětům konkrétně specifikovaným v této části výroku o trestu. Podle § 71 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněnému současně uložen trest propadnutí náhradní hodnoty, a to mimo jiné nemovitého majetku, konkrétně pozemek parc. č. st. XY, zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba – rodinný dům na adrese XY, pozemek parc. č. XY – zahrada a pozemek parc. č. XY – ostatní plocha, vše zapsáno na listu vlastnictví č. XY u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XY, katastrální území XY, jež tvoří součást společného jmění manželů obviněného a M. O. Krajský soud v Ostravě rozhodl ve stejném rozsudku taktéž o schválení dohod o vině a trestu spoluobviněných T. H. a T. K. V adhezním řízení byly obě poškozené obchodní společnosti odkázány podle § 229 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „tr. ř.“), s jejich nároky na náhradu škody a nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních. Výše citovaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě nabyl ve výroku o vině a trestu právní moci dne 19. 2. 2024, ve výroku o náhradě škody dne 1. 3. 2024. Shora označené usnesení téhož soudu, kterým byla provedena oprava nesprávného označení propadnuté náhradní hodnoty u obviněného J. O., nabylo právní moci dne 9. 7. 2024.

II.

Stížnost pro porušení zákona a vyjádření k ní

2. Proti výše citovanému rozsudku Krajského soudu v Ostravě ve znění opravného usnesení podala ministryně spravedlnosti ve prospěch obviněného J. O. stížnost pro porušení zákona. Po stručné rekapitulaci relevantního průběhu trestního řízení ministryně spravedlnosti namítla, že napadený rozsudek v části výroku, jímž byl obviněnému uložen trest propadnutí náhradní hodnoty, vybočuje z hledisek vyjádřených v ustanoveních § 71 odst. 1 tr. zákoníku a § 314r odst. 2, 3 tr. ř. Jde totiž o sankci, která směřuje výlučně do majetkové sféry pachatele trestného činu. V posuzované trestní věci týkající se obviněného bránila schválení dohody o vině a trestu v části týkající se uloženého trestu propadnutí náhradní hodnoty zásadní skutečnost spočívající v právní povaze nemovitostí, jež byly ke dni 19. 2. 2024 ve společném jmění manželů J. a M. O.

3. S odkazem na rozhodovací praxi a judikaturu Nejvyššího soudu ministryně spravedlnosti připomenula, že propadnout lze jen takovou věc, která v době vyhlášení rozsudku náleží výlučně pachateli trestného činu. V případě věci náležející do společného jmění manželů lze uložit její propadnutí pouze za situace, že pachatel tuto věc získal v průběhu manželství trestným činem nebo jako odměnu za něj. Vzhledem k tomu, že nemovitosti označené pod bodem 1. výroku o trestu napadené části rozsudku nabyli obviněný a jeho manželka do jejich společného jmění na základě kupní smlouvy ze dne 27. 9. 2007, tedy v době předcházející páchané trestné činnosti obviněného, nebylo možné vyslovit trest propadnutí náhradní hodnoty, jehož předmětem byly právě tyto nemovitosti. Takto uložený trest považuje ministryně spravedlnosti za nezákonný a ve svém důsledku i uložený ve zřejmém rozporu s účelem trestu.

4. Ministryně spravedlnosti proto navrhl, aby Nejvyšší soud (i) vyslovil, že pravomocným rozsudkem

Krajského soudu v Ostravě, kterým byla schválena dohoda o vině a trestu sjednaná mezi státní zástupkyní Krajského státního zastupitelství v Ostravě a obviněným J. O., byl ve výroku pod bodem 1. o trestu propadnutí náhradní hodnoty, a to pozemku parc. č. st. XY- zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba – rodinný dům na adrese XY, pozemku parc. č. XY- zahrada, pozemku parc. č. XY – ostatní plocha, vše zapsáno na listu vlastnictví č. XY u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XY, pro obec XY, katastrální území XY, ve společném jmění manželů J. O. a M. O., porušen zákon v ustanovení § 71 odst. 1 tr. zákoníku, a to v neprospěch obviněného J. O., (ii) zrušil v celém rozsahu rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 2. 2024, sp. zn. 54 T 13/2023, kterým byla schválena dohoda o vině a trestu sjednaná dne 15. 12. 2023 mezi státní zástupkyní Krajského státního zastupitelství v Ostravě a obviněným J. O., jakož i všechna další rozhodnutí obsahově navazující na zrušené rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a aby (iii) přikázal Krajskému soudu v Ostravě věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout, eventuálně aby ve věci sám rozhodl.

5. Opis stížnosti pro porušení zákona byl zaslán Nejvyššímu státnímu zastupitelství, obviněnému a paní M. O. jakožto osobě, která mohla být rozhodnutím vydaným Nejvyšším soudem v tomto řízení přímo dotčena. Svého oprávnění využil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství (dále též jen „státní zástupce“), který s podanou stížností pro porušení zákona souhlasil, stejně tak s návrhem ministryně spravedlnosti na rozhodnutí Nejvyššího soudu v této věci.

6. Ke stížnosti pro porušení zákona se prostřednictvím svého obhájce vyjádřil též obviněný, který se s jejím obsahem rovněž ztotožnil. Nad rámec argumentace ministryně spravedlnosti doplnil, že napadeným rozhodnutím došlo vedle porušení jeho práv zároveň k nezákonnému zásahu do majetkového práva paní M. O., která v současnosti vede u Okresního soudu ve Frýdku-Místku řízení o určení vlastnického práva k nemovitostem, jež měly propadnout státu. Obviněný se připojil taktéž k návrhu ministryně spravedlnosti na rozhodnutí Nejvyššího soudu, nesouhlasil pouze s tím, aby Nejvyšší soud po zrušení napadeného rozhodnutí sám ve věci rozhodl, neboť má za to, že by mu měla být zachována možnost projednat nové znění dohody s dozorující státní zástupkyní, v jejímž rámci by se zohlednil jeho řádný život vedený po uzavření původní dohody a dále již uhrazené splátky peněžitého trestu. Do svého vyjádření obviněný zahrnul rovněž informaci, podle níž bylo jeho manželství s M. O. rozvedeno rozsudkem Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 28. 8. 2023, sp. zn. 8 C 207/2023, avšak do současnosti nedošlo k vypořádání společného jmění mezi bývalými manžely.

7. Paní M. O. svého práva vyjádřit se k podané stížnosti pro porušení zákona do doby rozhodnutí Nejvyššího soudu nevyužila.

III.

Posouzení důvodnosti stížnosti pro porušení zákona

8. Nejvyšší soud shledal stížnost pro porušení zákona podle § 266 odst. 1, 2 tr. ř. přípustnou. Z jejího podnětu pak přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost napadeného rozhodnutí ohledně obviněného J. O., a to v rozsahu a z důvodů uvedených ve stížnosti pro porušení zákona, jakož i řízení této napadené části rozhodnutí předcházející. Dospěl přitom k závěru, že podaná stížnost pro porušení zákona je důvodná.

9. Nejvyšší soud nejdříve v obecné rovině připomene relevantní právní úpravu trestu propadnutí náhradní hodnoty. Podle § 71 odst. 1 tr. zákoníku platí, že pokud pachatel věc, kterou soud mohl prohlásit za propadlou podle § 70 tr. zákoníku, před uložením trestu propadnutí věci zničí, poškodí nebo jinak znehodnotí, zcizí, učiní neupotřebitelnou, odstraní nebo zužitkuje, zejména spotřebuje, nebo jinak její propadnutí zmaří, může mu soud uložit propadnutí náhradní hodnoty až do výše, která odpovídá hodnotě takové věci. Hodnotu věci, kterou soud mohl prohlásit za propadlou, může soud

stanovit na základě odborného vyjádření nebo znaleckého posudku.

10. Odborná literatura k trestu propadnutí náhradní hodnoty podle § 71 tr. zákoníku uvádí, že má fakticky povahu náhradního trestu ve vztahu k trestu propadnutí věci podle § 70 tr. zákoníku. Jde o subsidiární sankci, která má místo tam, kde nebylo možno uložit, byť i z části, propadnutí věci. Účelem tohoto druhu trestu je tedy možnost zajištění a následné konfiskace ekvivalentu nástroje trestné činnosti nebo výnosu z ní, pokud z nejrůznějších důvodů nelze zajistit přímo konfiskaci nástroje trestné činnosti nebo výnosu z trestné činnosti, a to z důvodu jeho zničení, zužitkování apod. (ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 1226).

11. K podmínkám uložení tohoto druhu trestu se vyjádřil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí uveřejněném pod č. [11/2016-II](#) Sb. rozh. tr., v němž v podstatě navázal na dlouhodobý výklad soudní praxe, a opakovaně zdůraznil, že propadnout lze jen věc, která v době vyhlášení rozsudku náleží výlučně pachateli trestného činu. Je-li v době, kdy má být tento druh sankce uložen, taková věc ve společném jmění manželů, nelze uložit její propadnutí, ledaže by pachatel tuto věc získal v průběhu manželství trestným činem nebo jako odměnu za něj (viz přiměřeně též rozhodnutí uveřejněná pod č. [46/1967](#) a č. [12/1969](#) Sb. rozh. tr.).

12. V posuzované trestní věci Nejvyšší soud z obsahu trestního spisu zjistil, že nemovitosti označené ve výroku o trestu propadnutí náhradní hodnoty ukládaného obviněnému J. O., konkrétně pozemek parc. č. st. XY – zastavěná plocha a nádvoří, jehož součástí je stavba – rodinný dům na adrese XY, pozemek parc. č. XY – zahrada, a pozemek parc. č. XY – ostatní plocha, vše zapsáno na listu vlastnictví č. XY u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště XY, pro obec XY, katastrální území XY, byly v době vyhlášení napadeného rozsudku součástí společného jmění dnes zřejmě již bývalých manželů J. O. a M. O. Oba jmenovaní tyto nemovitosti nabyli za trvání manželství na základě kupní smlouvy ze dne 27. 9. 2007 s právními účinky vkladu práva ke dni 1. 10. 2007 (viz výpis z katastru nemovitostí). Z popisu skutku odsuzujícího výroku přitom vyplývá, že obviněný byl odsouzen za trestnou činnost, kterou spáchal v letech 2022 až 2023, tedy až poté, co výše specifikované nemovitosti nabyl spolu s M. O. do společného jmění manželů. To znamená, že tyto nemovitosti nemohly být předmětem trestu propadnutí náhradní hodnoty podle § 71 tr. zákoníku, neboť nebyla splněna podmínka, že šlo o věci, které v době vyhlášení napadeného rozsudku náležely výlučně obviněnému jakožto pachateli trestného činu. Obviněný je navíc ani nemohl získat v průběhu manželství trestným činem nebo jako odměnu za něj, neboť k posuzovanému skutku došlo až po patnácti letech od nabytí předmětného nemovitého majetku za trvání manželství.

13. Nejvyšší soud se proto ztotožnil s právním názorem ministryně spravedlnosti vyjádřeným ve stížnosti pro porušení zákona, k němuž se připojili též obviněný a státní zástupce ve svých shora zmíněných podáních, a dospěl k závěru, že trest propadnutí náhradní hodnoty byl obviněnému v rozsahu výše specifikovaných nemovitostí uložen v rozporu se zákonem. Vzhledem k tomu, že propadnutí náhradní hodnoty je sankcí, jež má postihovat výlučně majetek pachatele trestné činnosti, podle Nejvyššího soudu nelze pochybovat ani o tom, že šlo v tomto případě o uložení druhu trestu, který je ve zřejmém rozporu s účelem trestu (srov. podmínky přípustnosti stížnosti pro porušení zákona proti výroku o trestu podle § 266 odst. 2 tr. ř.).

14. Se zřetelem ke shora popsaným důvodům lze uzavřít, že Krajský soud v Ostravě postupoval nesprávně, pokud po přezkoumání návrhu na schválení dohody o vině a trestu sjednané mezi státní zástupkyní Krajského státního zastupitelství v Ostravě a obviněným J. O. tuto dohodu schválil a nepostupoval naopak podle § 314r odst. 2 nebo odst. 3 tr. ř. Citovaná ustanovení trestního řádu předpokládají, že soud dohodu o vině a trestu neschválí, je-li mimo jiné nesprávná nebo nepřiměřená z hlediska druhu a výše navrženého trestu, což právě nastalo v nyní projednávané věci s ohledem na nezákonné znění dohody v části týkající se trestu propadnutí náhradní hodnoty. Za této procesní

situace měl Krajský soud v Ostravě buď vrátit věc usnesením do přípravného řízení (§ 314r odst. 2 tr. ř.), nebo namísto toho oznámit své výhrady státní zástupkyni a obviněnému, kteří mohli případně navrhnout nové znění dohody o vině a trestu. Za tímto účelem mohl soud rovněž odročit veřejné zasedání, pokud by nebylo možno dosáhnout nového znění dohody a vině a trestu ihned (§ 314r odst. 3 tr. ř.). Nejvyšší soud jen upozorňuje, a to nad rámec obsahu stížnosti pro porušení zákona i vyjádření státního zástupce k ní, že napadeným rozsudkem byla schválena dohoda o vině a trestu v části týkající se propadnutí náhradní hodnoty rovněž ohledně motorového vozidla zn. BMW, 640I XDRIVE, RZ XY, o jehož vlastníkově však není v mimořádném opravném prostředku žádná zmínka, ani obviněný se k této věci nijak nevyjádřil, není tudíž zřejmé, zda je rovněž zahrnuto do společného jmění (bývalých) manželů. Ze strany Nejvyššího soudu jde tedy o pouhou připomínku k budoucím úvahám o případné možnosti vyslovit zmíněnou sankci i ve vztahu k této movité věci.

IV. Závěrečné shrnutí

15. Nejvyšší soud na podkladě stížnosti pro porušení zákona podané ministryní spravedlnosti vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. ř., že rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 2. 2024, sp. zn. 54 T 13/2023, ve znění opravného usnesení ze dne 25. 6. 2024, sp. zn. 54 T 13/2023, kterým byla podle § 314r odst. 4 tr. ř. schválena dohoda o vině a trestu sjednaná mezi státní zástupkyní Krajského státního zastupitelství v Ostravě a obviněným J. O., byl v neprospěch tohoto obviněného porušen zákon v ustanoveních § 314r odst. 2, 4 tr. ř. a § 71 odst. 1 tr. zákoníku.

16. Nejvyšší soud proto podle § 269 odst. 2 tr. ř. částečně zrušil napadený rozsudek ohledně obviněného J. O., byť vytýkaná a Nejvyšším soudem zjištěná vada týkající se výše specifikovaných nemovitostí byla shledána pouze v části výroku o trestu propadnutí náhradní hodnoty uloženého tomuto obviněnému. Vzhledem k tomu, že zmíněná vada ve výroku o trestu způsobila nezákonnost celé dohody o vině a trestu, která byla mezi oběma stranami uzavřena ve stadiu přípravného řízení, bylo ohledně obviněného J. O. potřeba zrušit napadený rozsudek v celém rozsahu. V případě zrušení toliko výroku o trestu by totiž soudem schválená dohoda nebyla v souladu se zněním dohody sjednané mezi státní zástupkyní a obviněným, což zákon neumožňuje. Pro úplnost je potřeba dodat, že ve zbývajícím rozsahu ohledně spoluobviněných T. H. a T. K. zůstal napadený rozsudek nedotčen. Nejvyšší soud zároveň zrušil také další rozhodnutí obsahově navazující na zrušenou část rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

17. Podle § 270 odst. 1 tr. ř. pak Nejvyšší soud přikázal Krajskému soudu v Ostravě, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Krajský soud v Ostravě je při dalším rozhodování vázán právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 270 odst. 4 tr. ř.). V dalším řízení tedy bude primárně nezbytné zohlednit vytčenou nesprávnost navrženého trestu propadnutí náhradní hodnoty v dohodě mezi obviněným a státní zástupkyní Krajského státního zastupitelství v Ostravě a vyzvat obě tyto strany k možnosti dalšího vyjednávání o případném novém znění dohody o vině a trestu. Pokud dojde k jejímu sjednání, což však Nejvyšší soud nyní nijak nepředjímá, Krajský soud v Ostravě znovu její znění důsledně posoudí ze všech zákonných hledisek tak, aby nic nebránilo jejímu schválení. Vzhledem k tomu, že bylo konstatováno porušení zákona v neprospěch obviněného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (§ 273 tr. ř.).

18. Za splnění podmínek § 274 odst. 3 písm. a), odst. 5 tr. ř. rozhodoval Nejvyšší soud v neveřejném zasedání.